

Jeg tænker her navnlig paa to Spørgsmaal, nemlig dels det Ønske, der var til Stede hos et betydeligt Flertal af Kommissionens Medlemmer om at udvide Adgangen til at stemme for saadanne Personer, som ikke kan møde frem paa Valgdagen. Det ønsker vi for vort Vedkommende meget skulde drøftes i det kommende Udvalg; der kan anføres en overordentlig stor Mængde Personer, som i Kraft af deres private Erhverv har saare vanskeligt ved at møde frem paa Valgdagen, og hvem det er ganske urimeligt at fratage Valgretten, og den Indvending, der kan gøres herimod, nemlig denne, at den hemmelige Valgret paa den Maade kan forfuskes, tror jeg ikke, man kan tillægge saa forfærdelig megen Vægt. Endvidere ønsker vi fra det konservative Folkepartis Side i alle Tilfælde en alvorlig Drøftelse af det Mindretalsforslag angaaende Valg af Valgmænd til Landstinget, som er stillet af Kommissionen. Det er jo bekendt, at det konservative Folkeparti i Princippet sluttede sig til dette Mindretalsforslag, og selv om Ministeren har udtalt, at de Forskydninger, som kunde indtræde, var overordentlig ubetydelige, vil jeg dog gerne have Lov til at sige, at det kunde være af betydelig Interesse at erfare, hvorledes Forskydningerne var, naar man gik over til dette Forslag, nemlig Valg af Valgmænd i selve Landstingskredsene, fra Valg af Valgmænd i Opstillingskredsene, thi det maa erindres, at naar en Fjerdedel af Landstinget vælges af Landstingsmedlemmerne selv, saa kan i og for sig smaa Forskydninger ude ved Valgene i Landstingskredsene fortsat faa ikke ringe Betydning.

Men det væsentlige i Lovforslaget er, hvad foregaaende Talere har gjort opmærksom paa, selvsagt de ændrede Regler for Valg til Folketinget. Det vil erindres, at Spørgsmaalet om Valgloven i Virkeligheden har staaet paa Dagsordenen i dette Land, lige saa længe som vi har haft en Grundlov, i alt Fald har Spørgsmaalet om en retfærdig Valglov staaet paa Dagsordenen lige siden 1901, og der er saa at sige ikke forløbet en eneste Rigsdagssamling, hvor man ikke fra den ene eller den anden Side, fra regeringsvenlig Side eller fra Oppositionens Side, har rejst Krav om Ændringer i de bestaaende Forhold. Der er den Forskel paa den Valglovsdebat, som rejstes for nogle Maanedere siden i dette Land, og de Valglovsdebatter, der har været tidligere, at tidligere har det været Spørgsmaalet om Retfærdighed, som har dannet Grundlaget og Baggrunden for den Kamp, der har været mod disse bestaaende Valglov, nu møder

man fra Venstres og fra Regeringens Side med to Argumenter, jeg skulde maaske snarere sige, man mødte med to Argumenter, nemlig dels dette, at vi maa have Indskrænkninger i Rigsdagsmændenes Antal, og dels dette, at den gældende Valglov, Loven af 1920, er for indviklet. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Indskrænkningen i Rigsdagsmedlemmernes Antal tror jeg, jeg har Lov at sige, at det kom behageligt ned paa Realitetens Grund, efter at min Partifælle, det ærede Medlem Hr. Larsen-Badse, havde sagt, at det nyttede ikke at indskrænke Rigsdagsmændenes Antal med nogle Stykker; hvis det skulde betyde noget, maatte man indskrænke det med mindst en Trediedel. Det har da heller ikke undret mig, at jeg nylig i det Ministeren saa nær staaende „Aalborg Amtstidende“ har set, at Bladet, da man der skulde gøre Spørgsmaalet om Rigsdagens Udgifter op, med synlige Tegn paa Tilfredshed noterer, at vel var Rigsdagens Udgifter store, men Udgifterne til Medlemsdiæterne udgjorde sandelig ikke en Gang Halvdelen af Udgifterne til den samlede Rigsdag. Jeg siger, at hele dette Spørgsmaal fortonede sig altsaa ned paa den Baggrund, som det maatte have; hvorledes det vil gaa med Spørgsmaalet om det mere eller mindre indviklede, skal jeg senere vende tilbage til.

Man har jo gennem Aarene siden 1920 vendt sig med Skarphed mod Valgloven, som vi fik den 11. April, og der er fra forskellig Side sagt overordentlig mange onde Ord om denne Valglov, men een Ting kommer man dog ikke udenom — et Forhold, som jeg gerne vil dvæle ved et Øjeblik —, og det er denne, at saa længe vi har haft politisk-parlamentariske Tilstande i dette Land, lige op til 1920, har vi aldrig nogen Sinde haft en Valglov, som gjorde Rigsdagen til et virkeligt Spejlbillede af Stillingen ude i Folket. Og tager vi de Aar, hvor det politiske Liv nærmest kan sammenlignes med det, vi kender nu, Aarene fra 1884 op til 1920, vil vi se, at ikke ved et eneste Valg har vi nogen Sinde faaet et retfærdigt Resultat. Det er stedse gaaet saaledes, at det konservative Parti har faaet for lidt. Det er stedse gaaet saaledes, at Socialdemokratiet ved de andre Valglove har faaet for faa Mandater. Det er stedse gaaet saaledes, at det moderate Venstre har faaet for meget. Det er stedse gaaet saaledes, at Venstrereformpartiet eller Venstre har faaet for meget. For det radikale Venstre var Stillingen den, at i de første Aar af Partiets Levetid fik det for faa Mandater, men i de sidste Aar fik det for mange, men dette